

Motion till riksdagen 2006/07:Sf284

av **Lars U Granberg och Fredrik Lundh (s)**

Föräldraförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bibehållna nivåer i föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gå vidare och utveckla förslag baserade på Föräldraförsäkringsutredningen.

Motivering

Dagens arbetsliv är inte jämställt. Kvinnor har lägre lön än män. Skillnaderna mellan könen kan till viss del förklaras med att kvinnor generellt tar ett större ansvar för hem och barn. Om arbetsmarknaden ska bli mer jämställd krävs att föräldrarna delar lika på ansvaret för hem och familj. Om ansvaret för barnen delades lika skulle sannolikt förutsättningarna för både jämställda löner och kvinnors karriärutveckling förbättras.

I detta perspektiv är föräldraledigheten en nyckelfråga. Föräldraförsäkringen har som mål att stödja båda föräldrarnas möjligheter att förena förvärvsarbete med föräldraskap. Trots dessa politiska mål är uttaget av föräldraledigheten mycket ojämn mellan könen.

Trots att andelen män som tar ut föräldraledighet hela tiden ökar så är det fortfarande kvinnorna som tar ut den största delen av föräldrapenningen. Det går alldeles för långsamt. Alltför många barn får för lite tid med sina pappor. Endast 17,5 % (2004) av föräldrapenningsdagarna tas ut av papporna. Alarmerande är att vart fjärde barn inte får en enda föräldrapenningsdag med sin pappa de första fyra åren. Ur barnens perspektiv är detta inte acceptabelt.

Familjens ekonomi spelar naturligtvis en stor roll när fördelningen av föräldraledigheten bestäms. Dock visar undersökningar att pappornas andel av föräldraledigheten är relativt stor i familjer där inkomsterna överstiger taket.

Fel! Okänt namn på

Det visar att pappornas uttag inte bara hänger samman med ekonomiska överväganden utan av viljan att vara tillsammans med sina barn. Den tidigare höjningen av taket i föräldraförsäkringen är nödvändig och ska stå fast, medan den nu – av regeringen – aviserade sänkningen av taket i den tillfälliga föräldrapenningen och havandeskapspenningen snarast bör omvärderas. Överlag är det svenska socialförsäkringssystemet knutet till individen. Orsaken till att just föräldraförsäkringen skiljer ut sig står antagligen att finna i attityder och olika syn på kvinnors och mäns betydelse i arbetslivet. På sikt bör därför föräldraförsäkringen mer knytas till individen – till den enskilda föräldern.

Denna lösning skulle öka kvinnornas möjligheter att göra sig gällande i yrkeslivet och samtidigt ge männen bättre möjligheter att bygga upp en stabil föräldrarelation till sina barn. Papporna får ett tydligare mandat gentemot sina arbetsgivare när det gäller pappaledighet och mammorna får också acceptera att papporna är jämbördiga i förhållandet till sina barn. Men framförallt skulle barnen få rätt till båda sina föräldrar.

Havandeskapspenning är också ett välkommet inslag i försäkringen. Men den bör idag utvidgas så att alla som av hälsoskäl bör vara hemma före förlossningen skall ges den möjligheten. Idag så är havandeskapspenningen kopplad till olika yrken som kan anses vara för tunga att utöva i graviditetens slutskede. I stället bör bedömningen vara kopplad till hälsoläget i direkt kontakt med behandlande läkare. Då får vi en mer rättvis möjlighet att kunna få del av möjligheten att kunna vara ledig från sitt arbete i slutet av en graviditet. Med anledning av ovanstående är det angeläget att gå vidare och pröva flera av de förslag som finns i Föräldraförsäkringsutredningen.

Stockholm den 31 oktober 2006

Lars U Granberg (s)

Fredrik Lundh (s)